

Götene kommun

gotene.kommun@gotene.se

2020-04-20

1 (19)

Dnr-SI 2019:9783

Beslut

efter regelbunden kvalitetsgranskning vid Källby
gård i Götene kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Källby gård avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. På varje område bedöms om skolan uppfyller framtagna kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att utvecklingsarbeten behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning men kan lämna framtätsyftande kommentarer.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Källby gård i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver styra och leda ett strategiskt och långsiktigt jämställdhetsarbete på skolenheten.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 18 december 2020 redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområden och resultatet av dessa åtgärder. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall (bilaga 3) användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till, Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr– SI 2019:9783) i de handlingar som sänds in.

Med anledning av den rådande situationen med risker för smittspridning av Covid-19

Många skolor är i dagsläget starkt påverkade av de åtgärder som vidtas med anledning av Covid-19. Följden kan vara stor frånvaro av personal eller att resurser måste tas i anspråk för nya förhållanden. För gymnasieskolan och vuxenutbildningen gäller särskilda rekommendationer. Skolinspektionen anpassar för närvarande på olika sätt sin tillsyn och granskning. Mer information finns på www.skolinspektionen.se. Vi följer kontinuerligt situationen och hur den påverkar skolsystemet i olika delar av landet. Eftersom skolan fortfarande är aktiv och ska fortgå men under andra omständigheter menar Skolinspektionen dock att det är viktigt att meddela bedömningen efter den tidigare tillsynen eller granskningen som redan ägt rum. Skolinspektionen har i detta beslut satt uppföljningstiden med hänsyn till rådande omständigheter. Uppföljningstiden kan komma att förlängas ytterligare om förutsättningarna förändras. Om du som huvudman behöver längre uppföljningstid kontakta Skolinspektionen för prövning.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr 11), 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat och att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Utifrån analysen av resultaten genomför rektorn nödvändiga utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas, för att bäst möta de behov som finns på skolenheten. När det gäller ledning och organisation visar granskningen att rektorn leder det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag och skapar förutsättningar för lärarna att samverka. Rektorn ser till att ett lärande sker i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Vidare ser rektorn till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna, bland annat genom att nya och obehöriga lärare får en planerad introduktion. På skolenheten saknas dock ett strategiskt jämställdhetsarbete. Rektorn har visserligen kännedom om hur till exempel elevernas kunskapsresultat ser ut utifrån ett genusperspektiv, men ett strategiskt arbete på skolenheten som säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet har samma förutsättningar att lära och utvecklas sker inte i verksamheten vid tiden för granskningen.

Rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen och vidtar vid behov åtgärder

Granskningen visar att rektorn skapar en god grund för utveckling av undervisningen genom att följa upp och analysera skolenhetens kunskapsresultat och att värdegrundsuppdraget integreras i undervisningen. Utifrån analysen av uppföljningen

genomför rektorn nödvändiga utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas, för att bäst möta de behov som finns på skolenheten. Av informationsinhämtningen inför granskningen och i intervjuer framkommer att från och med hösten 2019 har en ny rutin för det systematiska kvalitetsarbetet införts i hela kommunen. Denna rutin innebär bland annat att resultaten av arbetet med normer och värden (NoV) särskilt följs upp varje år i november och att kunskap/omsorg, utveckling och lärande (KOUL) följs upp två gånger om året i januari/februari och augusti/september. Dokumentet *Systematiskt kvalitetsarbete Barn och Utbildning – Kvalitetsmätning Normer och värden, NoV, Läsåret 2019-2020 Källby Gård F-6*, som bifogats informationsinhämtningen, innehåller bland annat en bedömning av måluppfyllelsen gällande värdegrundsarbetet på skolenheten och sammanställning av resultat av elevers och vårdnadshavares uppfattningar av trygghet och trivsel som framkommit i en enkät. I dokumentet *Systematiskt kvalitetsarbete Barn och Utbildning – Kvalitetsmätning Kunskap/Omsorg, Utveckling och Lärande (K/OUL 2) Lå 2019-2020 februari Grundskola/Källby Gård/* redovisas bland annat bedömningar av elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen i årskurserna 1 till 5 höstterminen 2019 uppdelat på kön. Bedömningarna görs utifrån tre nivåer (när ännu inte godtagbara resultat, när en godtagbar kunskapsnivå respektive när mer än godtagbar kunskapsnivå). Gällande årskurs 6 redovisas elevernas betyg höstterminen 2019 i samtliga ämnen, både sammantaget och uppdelat på kön. Rektorn beskriver också i informationsinhämtningen att det på skolenheten kontinuerligt, enligt ett rullande schema, genomförs klasskonferenser för att få överblick kring elevers måluppfyllelse. Vidare framkommer i informationsinhämtningen och i intervju med lärare att lärarna kontinuerligt dokumenterar sina bedömningar i skolenhetens lärplattform, där rektorn går in och får en nulägesbild av hur resultaten ser ut. Dessutom, säger lärare, får rektorn information från förstelärare i samtalen i ledningsgruppen.

Granskningen visar vidare att rektorn fattar beslut om hur resurser ska fördelas, för att bäst möta de behov som finns på skolenheten. Rektorn beskriver i informationsinhämtningen att han skaffar sig underlag för resursfördelningen bland annat genom de kontinuerliga klasskonferenserna och sedan beslutar om fördelningen i samråd med specialpedagog, speciallärare, skolsköterska och skolans ledningsgrupp. Genom dessa kontinuerliga mötesforum finns också förutsättningar att upptäcka nya behov under läsårets gång och därmed möjlighet att omfördela tillgängliga resurser. Dessutom har både rektorn och "specialteamet" ekonomiska medel att skjuta till om behov finns utöver det "vanliga". Lärare uppger i intervju att de pratar med speciallärare och specialpedagog om resursbehoven i de olika elevgrupperna och arbetslagsledarna tar informationen med sig till ledningsgruppen. Resursfördelningen

är föränderlig utifrån de behov som uppstår, och det finns en gemensam förståelse för att förändringar kan ske. Rektorn berättar i intervju att han i tjänstefördelningen skapar lite "luft i systemet" genom att i utgångsläget lägga lite mindre undervisning på lärarna. Därmed skapas utrymme för dem att stötta varandra. Rektorn har skapat detta utrymme genom att omvandla resurser för resurspersoner, såsom elevassistenter, till lärarresurs.

Rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet

När det gäller ledning och organisation av det pedagogiska arbetet visar granskningen att rektorn leder detta utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag och skapar förutsättningar för lärarna att samverka. Rektorn ser också till att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. Vidare ser rektorn till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna, bland annat genom att nya lärare får en planerad introduktion.

Rektorn har i sitt ledarskap fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag och ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. I informationsinhämtningen inför granskningen och intervjuer med lärare och rektorn framkommer att rektorn har formulerat en ledningsdeklaration och att man på skolenheten tillsammans har arbetat fram en helhetsidé. I ledningsdeklarationen beskriver rektorn grunderna för sitt distribuerade pedagogiska ledarskap. Bland annat ingår i detta att det ska finnas en tydlig helhetsidé som innehåller vad han som rektor vill och förväntar sig av skolan och dess personal. Denna helhetsidé utgår från visionen "tillsammans lyckas vi". Helhetsidén är uppdelad på tre huvudrubriken såsom "Vision – vad vill vi uppnå", "Pedagogisk verksamhetsidé – Hur?" samt "Lärares glädje, trygghet och lust att undervisa". Rektorn har också formulerat ett förväntansdokument riktat till medarbetarna på Källby gård där han bland annat understryker vikten av att medarbetarna samarbetar, respekterar beslut samt tar ett gemensamt ansvar för organisationen och undervisningspraktiken. Rektorn berättar i intervju att helhetsidén också utgör underlag för skolenhetens lönekriterier och han diskuterar även på medarbetarsamtal med lärarna om vad de ger eleverna av idén i sitt arbete. Lärare säger i intervju att genom den tydlighet som finns på skolenheten, bland annat rektorns ledningsdeklaration, får han med alla lärare "på tåget".

När det gäller nyanställda lärare framkommer i intervjuer med representanter för elevhälsan, lärare och rektorn att dessa introduceras i arbetet bland annat genom en kommungemensam utbildning. De får också en pärm som beskriver vad som gäller kring till exempel rutiner, tider med mera. Rektorn har ett samtal med nyanställda och sedan följs detta upp på medarbetarsamtal. Rektorn säger att en stor del av

introduktionen ligger på arbetslagsledaren och arbetslaget. Några formella mentorer utses inte, men rektorn kan be någon av lärarna ta särskild hand om den nyanställda, särskilt om denne är helt nyutexaminerad. För vikarier finns det en rutin på skolenheten, berättar lärarna. Denna innebär bland annat att ordinarie lärare informerar vikarien och att närmsta kollegan ser till att arbetet fungerar. Rektorn säger i intervju att det finns en rutin för vikarier, men tillägger att denna är under omarbetning för att omfatta innehållet i helhetsidén.

Organisationen av skolenheten, som rektorn beskriver i informationsinhämtningen inför granskningen, innebär att lärarna är organiserade i arbetslag (F-3 och 4-6) som träffas kontinuerligt två gånger i veckan. Ett av veckans möten används uteslutande till arbete med utvecklingsfrågor utifrån skolans handlingsplan. Arbetslagens arbete leds av arbetslagsledare tillika förstelärare, som tillsammans med rektorn, arbetslagsledare för fritidshemmet respektive resursteamet, utgör skolans ledningsgrupp. Ledningsgruppen träffas varje vecka för att diskutera utvecklingsfrågor och strategiska beslut som med utgångspunkt i skolans handlingsplan gynnar måluppfyllelsen. Vidare träffas all undervisande personal på skolan fyra gånger per år i så kallade gårdsmöten. Syftet med dessa möten är att all personal ska ges möjlighet att träffas samtidigt i olika konstellationer och samverkan är alltid temat för mötena.

När det gäller det kollegiala lärandet framkommer i granskningen att det på Källby gård genomförts ett kollegialt arbete under ledning av förstelärarna som gått ut på att lärarna fått planera och genomföra lektioner som sedan legat till grund för kollegiala diskussioner i arbetslagen. Detta arbete har tagit sin utgångspunkt i aktuell forskning. Därutöver har alla lärare på skolenheten bland annat deltagit i den kommungemensamma satsningen "specialpedagogiska lyftet" under förra året. Av informationsinhämtningen och i intervjuer framgår att våren 2020 kommer de kommunövergripande träffarna att ha fokus på lärarnas ledarskap i klassrummet.

Det sker ett arbete kring jämställdhet på skolenheten, men arbetet är inte tillräckligt strategiskt utformat

Granskningen visar emellertid att det saknas styrning och ledning av ett strategiskt jämställdhetsarbete på skolenheten. Visserligen sker till exempel analys av elevernas kunskapsresultat och kartläggningar gällande elevernas upplevelse av bland annat trygghet och studiero uppdelat på kön, men några mer systematiska och kontinuerliga åtgärder förekommer inte. Rektorn, representanter för elevhälsan och lärare säger i intervju att det på skolenheten inte finns någon plan för just jämställdhetsarbetet på skolenheten. Några av lärarna uppger att de på eget initiativ har granskat läromedel utifrån hur de tror att de passar flickor respektive pojkar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver styra och leda ett strategiskt och långsiktigt jämställdhetsarbete på skolenheten.

Skolinspektionens granskning visar att det på Källby gård inte finns ett tydligt strategiskt arbete gällande jämställdhet. Rektorn behöver påbörja ett mer strategiskt arbete inom detta område. Skolinspektionens granskning visar att, förutom analys av elevernas kunskapsresultat och resultat av trygghetsenkäter uppdelat på kön, sker inga mer systematiska och kontinuerliga åtgärder i frågan.

Av läroplanen framgår att skolan aktivt och medvetet ska främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Skolan ska därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans, samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen, med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Ett sätt att utveckla ett strategiskt jämställdhetsarbete kan till exempel vara att rektorn på medarbetarsamtal med lärarna systematiskt följer upp utbildningens arbetsformer och organisering för att säkerställa att ingen elev missgynnas på grund av könstillhörighet. Ett annat sätt kan vara att rektorn utformar gemensamma strategier på skolenheten för hur jämställdhet tas upp i undervisningen. Rektorn behöver försäkra sig om att varje lärare och all personal på skolenheten verkar för att jämställdhetsperspektivet genomsyrar lärarnas undervisning och arbete. Det kan rektorn till exempel göra genom att följa upp de moment som ges inom ramen för ämnesplanernas centrala innehåll, som handlar om jämställdhet, tas tillvara och att denna undervisning bedrivs på ett sådant sätt att eleverna stimuleras att omfatta dessa värden.

Skolinspektionen rekommenderar att rektorn leder och styr ett strategiskt (långsiktigt planerat) jämställdhetsarbete och säkerställer att alla elever oavsett könstillhörighet ges samma förutsättningar att lära och utvecklas samt vid behov vidtar åtgärder.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen (2011:185)

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att eleverna får en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden. Detta innebär att den är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare är undervisningen strukturerad, med tydliga inledningar, sammanhang i genomgångar, logiskt flöde i uppgifterna och sammanfattande avslut. Undervisningens innehåll och arbetssätt är mestadels anpassat till aktuell elevgrupp. Det innebär att arbetet oftast anpassas, stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. Undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära och lärarna har generellt höga förväntningar på eleverna. Eleverna ges i undervisningen strategier för sitt eget lärande, och får därmed möjligheter att ta ansvar över sitt eget lärande. På skolenheten finns en också en gemensam plan för att eleverna ska vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. I undervisningen ingår varierade metoder för att planera och utvärdera tillsammans med eleverna och det sker med regelbundenhet. Dock kan arbetet med att medvetandegöra eleverna om när och hur de har inflytande utvecklas.

Undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd

I granskningen framkommer att undervisningen på Källby gård är målfokuserad, varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd. Vidare är undervisningen strukturerad, med tydliga inledningar, sammanhang i genomgångar, logiskt flöde i uppgifterna och sammanfattande avslut. På samtliga lektioner som observerats i samband med granskningen ger lärarna eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis gå runt i klassrummet och instruera och stötta under elevernas enskilda arbete. Elever berättar i intervju att de får den hjälp de behöver under lektionerna, men att man ibland kan få vänta lite om det är flera som behöver hjälp. Några elever tillägger att det är "OK" att de hjälper varandra om det inte blir för hög ljudnivå eller stör på annat sätt. På samtliga lektioner som observerats går lärarna som inledning igenom lektionsplaneringen. På en majoritet av dem har läraren, antingen innan lektionen startar eller som inledning, också skrivit lektionsplaneringen på tavlan eller visar den på storbild. Vidare sätter lärarna på samtliga observerade lektioner in lektionen i sitt

sammanhang genom att återknyta till vad eleverna gjorde vid förra lektionen eller vid tidigare tillfällen i ämnet. På hälften av de lektioner där avslut observerats summerar läraren själv eller tillsammans med eleverna vad man har arbetat med. En lektion avslutas med att läraren låter eleverna berätta vad som var det bästa med lektionen och vad de upplevde som jobbigt medan en annan lärare frågar varje elev i gruppen hur det kändes att göra uppgiften samt återkopplar till inledningen. Några lektioner avslutas också med att lärarna berättar vad som ska hända på kommande lektioner i ämnet. I intervjuer med representanter för elevhälsan, lärare och rektorn framkommer att man på skolenheten diskuterat lektionsstruktur och kommit fram till vissa gemensamma överenskommelser gällande till exempel start och avslut. När det gäller variation förekommer på samtliga observerade lektioner inslag av olika arbetsformer såsom gemensamt arbete, par/grupparbete och/eller enskilt arbete. På samtliga observerade lektioner varierar också arbetssätten under lektionens gång, som exempelvis att eleverna lyssnar på läraren, ser på film, högläser i läroboken, utför praktiska övningar, löser uppgifter i läroboken och redovisar inför klassen. Vidare visar granskningen att undervisningen är målfokuserad genom att den utgår från läroplan och kursplaner. I intervju med representanter för elevhälsan och rektorn framkommer att lärarna i skolenhetens lärplattform lägger in sina planeringar och att dessa utgår från styrdokumentet. Elever i årskurs 4-6 säger i intervju att deras lärare vid varje terminsstart, och också ibland på lektionerna, går igenom kunskapskraven. Några av eleverna i F-3 uppger att deras lärare pratar med dem om vad de ska lära sig och varför.

Eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen

Granskningen visar att undervisningens innehåll och arbetssätt mestadels är anpassat till aktuell elevgrupp. Detta innebär att arbetet oftast anpassas, stimulerar och utmanar elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling. Detta arbete kan dock utvecklas genom att ytterligare utmana och stimulera de elever som har nått längre i sin kunskapsutveckling. På de flesta av de observerade lektionerna är innehållet detsamma för samtliga elever och arbetsuppgifterna är av samma svårighetsgrad. På en av lektionerna kan eleverna välja svårighetsgrad på vissa delar och på en annan lektion arbetar någon elev med en extrauppgift, eftersom hen är klar med det som ska göras enligt planeringen. Elever berättar i intervju att de ibland, när de snabbt blir klara med det som ska göras på lektionen, exempelvis kan få extra uppgifter med svårare frågor. Representanter för elevhälsan säger i intervju att individualisering är något som tas upp i kollegiala möten och samtal, och lärare "bollar" med specialpedagog och speciallärare om detta. De tillägger att det varierar hur bra lärarna är på detta. Rektorn uppger i intervju att lärarna anpassar så mycket som det går i klassrummet, men att de har "olika många verktyg i sina lådor".

Arbetslaget och arbetslagsledaren ska vara en stöttning i detta, och rektorn uppger att man fått "snurr" på att hitta olika lösningar tillsammans. När det gäller att utmana alla elever att nå längre i sin kunskapsutveckling säger lärare i intervju att det handlar om att hålla kvar nyfikenheten och att "mata på" med utmaningar. En av dem tillägger att lärarna måste undervisa mot oändligheten i betyget A – genom att göra det får man med sig alla elever. En annan lärare säger att, eftersom hen känner sina elever väl, kan hen utmana eleverna på olika nivåer utifrån deras förutsättningar. Rektorn uppger i intervju att man diskuterat att man inte haft så många elever med höga kunskapsresultat på skolenheten. Han ger som förklaring att det gick åt mycket tid för lärarna att ta hand om de elever, särskilt pojkar, som inte hängde med och att andra elever, särskilt flickor, inte fick den stimulans de behövde för att nå längre. Nu har lärarna rannsakat sin egen undervisning för att detta ska förändras, säger rektorn.

Vidare visar granskningen att undervisningen innehåller inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära och att lärarna generellt har höga förväntningar på eleverna. Eleverna ges i undervisningen strategier för sitt eget lärande, och får därmed möjligheter att ta ansvar över sitt eget lärande. Under några av de observerade lektionerna ger lärarna uppmuntran till hela klassen genom att till exempel säga: "Jättebra jobbat!" och "Ni är ett fantastiskt gäng!". Några av lärarna ger enskilda elever beröm under arbetet och en lärare ger grupper av elever positiva kommentarer efter redovisningar. Representanter för elevhälsan och elever säger i intervjuer att lärarna ger eleverna lust att lära genom att bland annat visa att de själva är intresserade av det eleverna ska lära sig. Lärare berättar i intervju att de skapar motivation exempelvis genom att ta vara på elevernas frågor i undervisningen och låta dem delta i samtalet om undervisningens innehåll. En av dem säger att det också handlar om hur lärarna ger elever feedback – att lärarna talar om det eleverna gjort bra och låter eleverna få "vila" i det. En annan lärare uppger att i hans ämne gäller det att skapa ett förlåtande klimat som skapar trygghet för annars tappar eleverna intresset. När det gäller lärarnas förväntningar på eleverna uppger representanter för elevhälsan och rektorn i intervju att dessa generellt är höga. Elever berättar i intervju att deras lärare säger till dem att de har höga förväntningar på dem och att eleverna ska göra sitt bästa. Strategier för sitt eget lärande får eleverna bland annat genom att de på utvecklingssamtalen får besvara frågor om hur de lär sig bäst, berättar representanter för elevhälsan, lärare och elever i intervju. Några av lärarna säger att de lyssnar till hur eleverna lär och ger dem många alternativ som gör att de hittar sitt eget sätt efter hand.

Eleverna görs delaktiga i undervisningen

Granskningen visar att det på Källby gård finns en gemensam plan för att eleverna ska vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. I undervisningen ingår varierade metoder för att planera och utvärdera tillsammans med eleverna och det sker med regelbundenhet. Dock kan arbetet med att medvetandegöra eleverna om när och hur de har inflytande utvecklas. Av informationsinhämtningen framgår att det på skolenheten finns en plan för elevinflytande som all personal aktivt ska arbeta med i sina klasser och undervisningsgrupper. Denna plan, benämnd "Plan för elevinflytande på Källby gård" har också bifogats. Här framgår bland annat att lärarna ska låta eleverna pröva olika arbetssätt och arbetsformer för att de sedan ska kunna välja olika sätt att inhämta och visa sin kunskap. Vidare ska lärarna visa lyhördhet för elevernas egna idéer, åsikter och önskemål i skolarbetet. I intervjuer med representanter för elevhälsan, lärare och rektorn framkommer att lärarna på olika sätt utvärderar undervisningen. Detta kan till exempel ske skriftligt, muntligt eller genom appar där eleverna markerar glada, neutrala eller ledsna "gubbar". Utvärderingarna sker oftast efter avslutade arbetsområden, men några av lärarna gör dem oftare än så. När det gäller elevernas delaktighet och inflytande över planeringen av undervisningen och undervisningens innehåll berättar representanter för elevhälsan, lärare och rektorn i intervjuer att lärare till exempel, inför ett arbetsområde, kartlägger elevernas förkunskaper och också låter eleverna ställa frågor kring sådant de vill veta mer om. Lärare och rektorn säger också att eleverna har inflytande över arbetssätt och redovisningsformer. Några av lärarna tillägger att i årskurs 1 och 2 försöker de låta eleverna att göra val inom ramar så att de sedan ska kunna välja mer fritt. Under några av de av Skolinspektionen observerade lektionerna får eleverna ha inflytande genom att till exempel välja hur de ska dokumentera sitt arbete, och på en av de observerade lektionerna får eleverna avgöra hur lång tid de behöver för att genomföra en uppgift. Elever i årskurs 1 till 3 uppger i intervju att de ibland kan få vara med och bestämma vilket av flera alternativ de ska arbeta med under lektionen. När de har arbetat färdigt med ett arbetsområde frågar lärarna ibland vad eleverna tyckte om det. Elever i årskurs 4 till 6 berättar i intervju att de skiljer sig åt mellan olika lärare både när det gäller utvärdering och elevernas delaktighet i planeringen av undervisningen. Gällande arbetssätt säger eleverna att ibland får de välja hur de vill arbeta men ibland bestämmer läraren.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att det på Källby gård finns ett medvetet arbete för att skapa trygghet på skolenheten. Det finns också framtagna rutiner och förhållningssätt på skolenheten när det gäller att skapa studiero.

Det finns ett medvetet arbete med att skapa trygghet på skolenheten

Granskningen visar att det finns ett medvetet arbete på Källby gård för att skapa trygghet på skolenheten. I skolenkäten för elever i årskurs 5 hösten 2018 låg det samlade resultatet för området trygghet för Källby gård över snittet i riket gällande samtliga medverkande skolenheter i årskurs 5 i grundskolan. Av informationsinhämtningen och av intervjuer framgår att det på skolan genomförs trygghetenkäter varje år. Dessutom kartläggs elevernas upplevelse av trygghet i skolsköterskans hälsosamtal och i de samtal som trygghetsteamet genomför, både på individ- och gruppnivå, i alla klasser. Utifrån samtalen och enkäterna sammanställer rektorn, tillsammans med elevhälsoteamet och trygghetsteamet, resultaten och delger dessa till samtliga lärare. Av dokumentet *Systematiskt kvalitetsarbete Barn och Utbildning – Kvalitetsmätning Normer och värden, NoV, läsåret 2019-2020 Källby gård F-6*, som bifogats informationsinhämtningen, framkommer att de insatser som fungerar bra och ska arbetas vidare med är trygghetsteamets främjande och förebyggande arbete. Det som konstateras behöver åtgärdas är elevernas språkbruk och utvecklingsområden är att öka personalens kunskaper kring de olika sociala forum där eleverna befinner sig, stimulera eleverna till andra fritidsaktiviteter än "skärmen" samt öka elevernas förståelse kring demokratiska värderingar. I *Plan mot kränkande behandling inklusive samlad dokumentation rörande diskriminering och trakasserier Källby Gård Skola År 2020* framgår att trygghetsteamet på skolenheten har tagit fram planen utifrån samtal som förts i arbetslag, trygghetsteamet, elevhälsoteamet och med elever. Vidare ligger kartläggningar såsom till exempel elevenkäter, utvecklingssamtal och kontinuerliga samtal som trygghetsteamet genomfört i alla klasser på individ- och gruppnivå till grund för planen. I november sammanställer trygghetsteamet utvärderingen av årets plan och ger förslag på fortsatta främjande

och förebyggande åtgärder. En ny plan upprättas, presenteras på arbetsplatsträff och beslutas i skolenhetens samverkansgrupp. Rektorn skriver i informationsinhämtningen att implementeringen av planen mot kränkande behandling sker på arbetsplatsträff, i arbetslag, i elevråd samt i varje klass. På skolenheten finns också ett "förväntansdokument" som bland annat innehåller ordningsregler för eleverna. I informationsinhämtningen beskriver rektorn insatser för ökad trygghet såsom rastvakter, strukturerade och organiserade rastaktiviteter samt att det alltid finns personal närvarande i omklädningsrummen i idrotten. Detta bekräftas i intervjuer med elever och representanter för elevhälsan och vid lektionsobservation. När det gäller trygghet på nätet säger rektorn i intervju att de kränkingsärenden som man arbetar med mest handlar om detta. En föreläsare i ämnet är planerad att komma till skolenheten och vårdnadshavare ska också bjudas in till föreläsning. Rektorn säger också att man på skolenheten uppdaterat lärarna om deras ansvar om till exempel någon kränkning inträffar.

På skolenheten finns ett samlat arbete för att skapa studiero

Granskningen visar att det finns framtagna rutiner och förhållningssätt på skolenheten när det gäller att skapa studiero. Dock kan lärarna under ledning av rektorn öka samsynen kring hur lärarna ska agera för att skapa en lugn miljö när studieron brister. I skolenkäten för elever i årskurs 5 hösten 2018 låg det samlade resultatet för området studiero för Källby gård över snittet i riket för samtliga medverkande skolenheter i årskurs 5 i grundskolan. I skolenhetens förväntansdokument, som bifogats i informationsinhämtningen, finns regler såsom till exempel att eleverna inte får använda sina mobiltelefoner under skoltid och att eleverna ska arbeta för att skapa en god arbetsmiljö. I intervjuer med representanter för elevhälsan, lärare och elever framkommer att det finns andra gemensamma överenskommelser som till exempel att lärarna bestämmer placeringen i klassrummet. Vidare säger lärare och representanter för elevhälsan att de gemensamma överenskommelserna gällande lektionsstruktur också bidrar till ökad studiero. Granskningen visar dock att lärarna under ledning av rektorn ytterligare behöver diskutera hur dessa gemensamma överenskommelser tillämpas och också skapa en tydligare samsyn bland lärarna när det gäller att vidta åtgärder när studieron brister. Elever berättar i intervju om olika åtgärder som lärarna vidtar när studieron brister. Till exempel kan någon lärare säga att om eleverna inte är tysta så får de gå ut. Lärarna kan också säga att eleverna som stör får gå ut och komma tillbaka efter skoldagens slut. Ibland kan eleverna få arbeta med "läsplattan" tills de har lugnat ner sig, och ibland kan man få gå till rektorn, uppger elever. Av intervjuer med representanter för elevhälsan, lärare och rektorn framkommer att åtgärderna som vidtas när det inte är studiero är situations- och elevanpassade. Rektorn säger också att han inte uppfattat att det finns något behov av

gemensamma överenskommelser på skolenheten när det gäller åtgärder när studieron brister.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr 11, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömning och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till Skolinspektionens bedömning är att rektorn analyserar skillnader i bedömningar och betyg i olika ämnen och årskurser och för diskussioner med lärare utifrån dessa analyser. Rektorn analyserar också eventuella skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och slutbetyg. Vad gäller lärares förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg ger rektorn dem möjligheter att samverka, både inom skolenheten med lärare från andra skolenheter i kommunen.

Rektorn granskar och analyserar eventuella skillnader i betygssättning

Granskningen visar att rektorn analyserar skillnader i bedömningar och betyg i olika ämnen och årskurser och för diskussioner med lärare utifrån dessa analyser. Han analyserar också eventuella skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och slutbetyg. Rektorn beskriver i informationsinhämtningen att han till exempel sett att lärare i praktisk-estetiska ämnen nu använder en större del av betygsskalan än tidigare. Förklaringen till detta är att dessa lärare tidigare var ensamma i sitt bedömningsarbete, men att de nu genom kollegiala diskussioner känner ökad trygghet och säkerhet. När det gäller måluppfyllelsen i matematik beskriver rektorn att måluppfyllelsen är högre i årskurserna 1-5 än i årskurs 6 senaste året. Detta kan bland annat härledas till lärarbyten, uppger rektorn. Gällande eventuella skillnader mellan resultat på nationella ämnesprov och slutbetyg skriver rektorn att överlag stämmer årets utfall av dessa väl överens. I dokumentet *Systematiskt kvalitetsarbete Barn och Utbildning – Kvalitetsmätning Kunskap/Omsorg, Utveckling och Lärande, (K/OU 2) Lå 2019-2020 februari Grundskola/Källby Gård/*, som bifogats informationsinhämtningen, beskrivs bland annat att i några samhällsorienterande och naturorienterande ämnen är spridningen av betygen i årskurs 6 extremt låg och att betygssteget E dominerar. Under rubriken "Utveckling" står att bland annat att lärarna behöver skapa fler verktyg

och metoder för att bedöma elevernas kunskaper och att sambedömningen inom ämnesblocken behöver ökas. Dessutom kommer rektorn att kontrollera och ha översyn över ämnesblocken SO och NO för att säkerställa att rätt tid ägnas åt respektive ämne då detta kan ha påverkat de varierande resultaten. Lärare i F-3 säger i intervju att rektorn, när de lämnat in sina omdömen, kan fråga dem till exempel varför de är så lika mellan enskilda elever. Lärarna uppger att de fått som utvecklingsområde att skilja på elevernas omdömen i årskurs 1 och 2. När det gäller resultaten på nationella ämnesprov kontra omdömen och betyg säger lärare, både i F-3 och 4-6, att rektorn diskuterat detta med dem.

Rektorn ger lärarna förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar och betyg

Vad gäller lärares förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg visar granskningen att rektorn ger dem möjligheter att samverka. Av informationsinhämtningen och intervjuer framgår bland annat att lärarna årskursvis bedömer tillsammans och att specialpedagog och speciallärare är behjälpliga och involverade i bedömningsarbetet vid behov. Vidare framkommer att det i Götene kommun anordnas ämnesträffar för alla lärare i årskurs 1 till 9 då bland annat bedömning och betygssättning diskuteras. Utöver detta har kommunen också samrädningsdagar för nationella prov i årskurs 2, 6 och 9 då samtliga prov är avidentifierade för likvärdighet.

På Skolinspektionens vägnar

X Roland Fallström

Enhetschef

Signerat av: Roland Fallström

X Christina Sjögren

Föredragande

Signerat av: Christina Sjögren

I handläggningen av ärendet har även utredare Bo Jersenius medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning regelbunden kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 8 lektionsobservationer
- 2 gruppintervjuer med elever
- 2 gruppintervjuer med lärare
- En gruppintervju med skolans elevhälsa
- En intervju med rektor
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska värdera vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal indikatorer. Dessa indikatorer beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorns lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet vid bedömning och betygssättning? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om verksamheten

Skolinspektionen besökte skolenheten den 3 och 4 mars 2020. Besöket genomfördes av Christina Sjögren och Bo Jersenius.

Källby gård är en kommunal grundskola i Götene kommun. Verksamheten omfattar årskurserna 1 till 6. Enligt huvudmannens redovisning går 204 elever på skolenheten våren 2020. Skolenheten leds av en rektor.

Redovisningsformulär för vidtagna åtgärder med anledning av utvecklingsområden i regelbunden kvalitetsgranskning i Källby gård i Götene kommun

Detta formulär kan användas som stöd för er när ni redovisar hur ni har arbetat med de utvecklingsområden som Skolinspektionen har identifierat i samband med den regelbundna kvalitetsgranskningen.

Redovisningen av vidtagna åtgärder ska fastställas av huvudmannen.

<Intern notering: Fyll i rubriken ovan och skriv i aktuella utvecklingsområden innan mallen skickas med beslutet. Vid behov stryk alternativ lägg till fält för utvecklingsområden. Om det används för ett beslut på HM-nivå ska även frågan om hur de återkopplat till eleverna tas bort.>

En viktig del i Skolinspektionens arbete är att ta del av elevernas synpunkter om sin skolsituation i våra utredningar. Vi skulle därför vilja veta om ni återkopplat vårt beslut till eleverna och i så fall på vilket sätt?

Formulär för huvudmannens redovisning

Utvecklingsområde 1:
• Rektorn behöver styra och leda ett strategiskt och långsiktigt jämställdhetsarbete på skolenheten.
Redovisa vilka åtgärder som genomförts:
Beskriv hur verksamhetens kvalitet utvecklats avseende utvecklingsområdet sedan åtgärderna vidtagits:
Vilka utvärderingsmetoder har ni använt i er uppföljning?
Beskriv eventuella ytterligare åtgärder som planeras: